

สรุปถอดบทเรียนการแก้ไขปัญหาอุทกภัย ๒๕๖๐ จังหวัดร้อยเอ็ด

๑. ความเป็นมา

ในปี ๒๕๖๐ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้รับผลกระทบจากอุทกภัย จำนวน ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๖๐ จ.ร้อยเอ็ด ได้รับอิทธิพลจากพายุโซนร้อน “เซินกา” (SONCA) ทำให้มีฝนตกหนักถึงหนักมากในพื้นที่จังหวัด ประกอบกับเขื่อนลำปาว ได้มีการระบายน้ำออกจากเขื่อนปริมาณมาก ส่งผลให้น้ำท่วมพื้นที่การเกษตรและบ้านเรือนราษฎร จังหวัดได้ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในบางพื้นที่ของ ๒๐ อำเภอ ๑๘๘ ตำบล ๒,๒๔๔ หมู่บ้าน ส่วนครั้งที่ ๒ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๐ จังหวัดร้อยเอ็ดได้รับผลกระทบจากการระบายน้ำของเขื่อนอุบลรัตน์ ซึ่งได้ระบายน้ำเพิ่มขึ้นตั้งแต่วันที่ ๑๔ ต.ค.๖๐ ในปัจจุบัน สถานการณ์อุทกภัยมีแนวโน้มคลี่คลาย เนื่องจากเขื่อนอุบลรัตน์ได้ปรับลดการระบายน้ำลงตั้งแต่วันที่ ๓๑ ต.ค.๖๐

๒. สรุปความเสียหาย

๒.๑ ผลกระทบจากพายุเซินกา จังหวัดได้ประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ในพื้นที่บางส่วนของ ๒๐ อำเภอ ๑๘๘ ตำบล ๒,๒๔๔ หมู่บ้าน ในเบื้องต้นราษฎรได้รับผลกระทบ ๘๕,๐๙๔ ครัวเรือน ผู้เสียชีวิต ๗ ราย บ้านเรือนเสียหาย ๓๘๗ หลัง พื้นที่ที่คาดว่าจะเสียหาย นาข้าว จำนวน ๗๒๔,๕๖๒ ไร่ พืชไร่ ๔๓๔ ไร่ พืชสวน ๙ ไร่ บ่อปลา ๓,๑๓๗.๗๕ ไร่ บ่อกึ่ง ๖๘ ไร่ ด้านปศุสัตว์ ๗๑,๒๖๒ ตัว ถนน ๓๕๘ สาย ฝาย ๓๖ จุด สะพาน ๒๕ จุด คอสะพาน ๔ แห่ง พนังกั้นน้ำ ๖ แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๖ แห่ง สถานศึกษา ๕๗ แห่ง และวัด ๔๒ แห่ง

๒.๒ ผลกระทบจากการระบายน้ำของเขื่อนอุบลรัตน์ ประชาชนได้รับผลกระทบรวม ๑,๓๑๕ ครัวเรือน แยกเป็น อำเภอจังหาร ๒๕๒ ครัวเรือน และอำเภอเชียงขวัญ ๑,๐๖๓ ครัวเรือน นาข้าว จำนวน ๖๐๙๗.๗๕ ไร่ และปศุสัตว์ จำนวน ๓,๑๒๓ ตัว ทั้งนี้ จังหวัดได้ประกาศภัยเพิ่มเติมในพื้นที่บางส่วนของอำเภอเมืองร้อยเอ็ด โพนทราย และสุวรรณภูมิ

๓. การดำเนินป้องกันและแก้ไขปัญหของจังหวัด

จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหอุทกภัยตามหลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ทั้งในด้านการป้องกัน (Prevention) การลดผลกระทบ (Mitigation) การเตรียมความพร้อม (Preparedness) ควบคู่ไปกับการจัดการในภาวะฉุกเฉิน (Emergency Management) และการฟื้นฟู (Recovery) ดังนี้

๓.๑ ระยะก่อนเกิดภัย (ป้องกัน-ลดผลกระทบ-เตรียมความพร้อม)

๑) จังหวัดร้อยเอ็ด ได้จัดประชุมคณะกรรมการอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ในวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมพระเวสสันดร ศาลากลางจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเตรียมความพร้อมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรับมือสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่

๒) จังหวัดร้อยเอ็ดได้มีคำสั่งที่ ๑๕๑๙/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐ จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อุทกภัย วาตภัย และดินถล่ม ปี ๒๕๖๐ ณ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดร้อยเอ็ด ชั้น ๓ ศาลากลางจังหวัด เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหอุทกภัย วาตภัย

และดินโคลนถล่ม ที่อาจจะเกิดขึ้นในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๐ ตลอดจนการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ประสบอุทกภัย ให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้อำนวยการศูนย์ฯ รองผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นรองผู้อำนวยการศูนย์ฯ และหัวหน้าสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นกรรมการและเลขานุการศูนย์ฯ

๓) จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธภัย วาตภัยและดินโคลนถล่ม ระดับจังหวัด โดยกำหนดระบบบัญชาการเหตุการณ์ วิธีการปฏิบัติ ขั้นตอนการปฏิบัติ บุคลากรและหน่วยงานที่รับผิดชอบในแต่ละขั้นตอน สำหรับพื้นที่เสี่ยงภัยให้จัดวางระบบการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย รวมทั้งแผนการอพยพ ที่ระบุถึงขั้นตอนการอพยพเส้นทาง การอพยพ และพื้นที่รองรับการอพยพไว้ในแผนอย่างเป็นระบบ ชัดเจน และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ทันทีที่เกิดภัย และจัดเตรียมกำลังคน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือสื่อสาร และโทรคมนาคมทั้งข่ายหลักและข่ายสำรอง ยานพาหนะ เรือท้องแบน เครื่องสูบน้ำ และเครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ไว้ให้พร้อมใช้การได้ทันที

๔) แจ้งเตือนลักษณะอากาศและอุทกภัย จำนวน ๑๑ ครั้ง เพื่อให้ประชาชนผู้อาศัยบริเวณใกล้แม่น้ำ พื้นที่เสี่ยงภัยต่ออุทกภัย วาตภัยและดินโคลนถล่ม พื้นที่เสี่ยงต่อน้ำป่าไหลหลากและพื้นที่ลุ่มน้ำท่วม โดยให้ระมัดระวังอันตรายและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งการเตรียมพื้นที่และวิธีการอพยพประชาชนและส่วนทางราชการไว้ เพื่อให้สามารถสั่งปฏิบัติการอพยพได้ทันที ตลอดจนฝึกซ้อมการอพยพ เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่ประชาชน

๕) แจ้งหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหายุทธภัย วาตภัย และดินโคลนถล่ม ที่อาจจะเกิดขึ้นในช่วงฤดูฝน ปี ๒๕๖๐

๖) ให้อำเภอทุกอำเภอจัดตั้งกองอำนาจการอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อำเภอ และแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ดำเนินการจัดตั้งกองอำนาจการฯ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดทำแผนฯ ระดับอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นเช่นเดียวกัน พร้อมทั้งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์ฯ โดยให้ดำเนินการตามมาตรฐาน/แนวทางปฏิบัติเช่นเดียวกันกับจังหวัด

๗) จังหวัดร้อยเอ็ดได้จัดเตรียมอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ ในการป้องกันและบรรเทาอุทกภัย โดยบูรณาการจากทุกภาคส่วน ให้เตรียมอุปกรณ์เครื่องมือ/เครื่องใช้ไว้พร้อม ณ สถานที่ตั้งเมื่อจังหวัดมีความจำเป็นต้องใช้สามารถช่วยเหลือได้ทันที

๓.๒ ขณะเกิดภัย (การจัดการในภาวะฉุกเฉิน)

ก. ด้านการบริหารจัดการ

๑) จังหวัดร้อยเอ็ด ได้จัดประชุมคณะกรรมการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อุทกภัยฯ อย่างต่อเนื่อง รวม ๓๓ ครั้ง เพื่อติดตาม ประเมินสถานการณ์อุทกภัย และร่วมกันแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในพื้นที่ รวมทั้งมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปัญหายุทธภัยโดยเร่งด่วน

๒) แต่งตั้งปลัดอำเภอซึ่งปฏิบัติหน้าที่ผู้จัดการพื้นที่ (Area Manager: AM) เพื่อติดตามสถานการณ์ ประสานงานและแก้ไขปัญหายุทธภัยในพื้นที่ประสบอุทกภัยร้ายแรงที่อำเภอเสลภูมิ จำนวน ๖ ตำบล ได้แก่ ตำบลวังหลวง ตำบลนาแซง ตำบลบึงเกลือ ตำบลนาเลิง ตำบลขาว และตำบลนางาม

๓) จัดตั้งกลุ่มไลน์ “ศูนย์ฯ อุทกภัย101” เพื่อการประสานงานของหน่วยงานเกี่ยวข้อง และรายงานสถานการณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

๔) จัดทำรายงานสรุปสถานการณ์ประจำวัน สรุปมติการประชุม สรุปสถานการณ์น้ำ และข่าวประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการรับรู้และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง

๕) จัดตั้งศูนย์รับบริจาคเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยที่ศาลากลางจังหวัดและอำเภอ

๖) จังหวัดได้ขอขยายวงเงินทศรองราชการ จำนวน ๓๐ ล้านบาทและได้จัดสรร ในเบื้องต้นให้แต่ละอำเภอนำไปช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยตามระดับความรุนแรงของอุทกภัยในพื้นที่ จำนวน รวม ๕ ล้านบาท เพื่อซ่อมแซมสิ่งสาธารณประโยชน์ในพื้นที่แต่ละอำเภอและช่วยเหลือราษฎร ตามลำดับความ เร่งด่วนของแต่ละแห่ง

๗) จังหวัดได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อให้ความช่วยเหลือ พื้นฟู พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจาก สถานการณ์อุทกภัยจังหวัดร้อยเอ็ด ตามแนวทางพระราชรัฐ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นหัวหน้าคณะทำงาน และได้แบ่งคณะทำงานออกเป็น ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ด้านที่อยู่อาศัยและการตั้งถิ่นฐาน ด้านพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบตามแนวทางพระราชรัฐ ด้านสาธารณสุขและ คุณภาพชีวิต และด้านบูรณะฟื้นฟูปรับปรุงสภาพแวดล้อม

ข. ด้านการให้ความช่วยเหลือประชาชน

๑) ด้านที่อยู่อาศัยและโครงสร้างพื้นฐาน

- จัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวและจุดอพยพในพื้นที่ที่ประสบอุทกภัย

- บูรณาการเครื่องมือทรัพยากรและกำลังพลจาก มทบ.๒๗, อบจ.รอ., นพค.๕๔, มูลนิธิอาสาสมัครต่าง ๆ และค่าย พล ร.๖ (ค่ายประเสริฐสงคราม) ช่วยลำเลียงราษฎร สัตว์เลี้ยง สิ่งของและ ขนส่งผู้ประสบภัยข้ามฟาก

- ติดตั้งบ้านน็อคดาวนจากกรม ปก. จำนวน ๑๕ หลัง ที่บ้านท่าเยี่ยมและบ้านบาก ตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ เพื่อช่วยราษฎรที่ประสบอุทกภัย

- หน่วยราชการ องค์กรสาธารณกุศลและภาคเอกชน มอบถุงยังชีพ น้ำดื่ม เต็นท์ และยารักษาโรค ให้แก่ราษฎรที่ประสบอุทกภัย

- จังหวัดได้สั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เร่งช่วยเหลือประชาชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดร้อยเอ็ด ให้แก้ไขเหตุการณ์กระแสไฟฟ้าขัดข้อง ยกหม้อแปลงขึ้นที่สูง และ ตัดกระแสไฟฟ้าบางจุดเพื่อความปลอดภัยของผู้ประสบภัย ด้านถนน ให้แขวงทางหลวง ทางหลวงชนบท และ อบท., จัดทำป้ายบอกทาง ป้ายเตือนบริเวณถนนน้ำท่วมขัง และดำเนินการซ่อมแซมถนน ด้านพังกันน้ำ ให้ โครงการชลประทานร้อยเอ็ด ดำเนินการซ่อมพังกันน้ำยัง ตำบลวังหลวง อำเภอเสลภูมิ และขอรับการ สนับสนุนเครื่องผลักดันน้ำจากกรมชลประทาน

- การประชุม ก.ช.ภ.จ.ร้อยเอ็ด ได้มีการประชุม รวม ๑๒ ครั้ง และ ก.ช.ภ.อ. ในพื้นที่ ๒๐ อำเภอ ได้มีการประชุม รวม ๔๗ ครั้ง ที่ประชุมได้มีมติที่สำคัญในการพิจารณาการขออนุมัติงบประมาณ ซ่อมแซมถนนจากส่วนกลางของหน่วยงานแขวงทางหลวงร้อยเอ็ด ๑๕ โครงการ (๑๒๔,๘๐๐,๐๐๐ บาท) แขวงทาง หลวงยโสธร ๗ โครงการ (๙๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท) แขวงทางหลวงชนบทร้อยเอ็ด ๗ โครงการ (๑๐๑,๗๕๕,๐๐๐ บาท) และพิจารณาการขออนุมัติงบประมาณซ่อมแซมถนน การซ่อมแซมสถานศึกษา รวมถึงการให้ความ ช่วยเหลือฯ ด้านที่พักอาศัย รวม ๒๗๗ หลัง และด้านถนน (อบท.) รวม ๑๘๕ สาย

- จังหวัดได้บูรณาการร่วมกันกับโครงการชลประทานร้อยเอ็ด มทบ.๒๗ กองทัพอากาศ และ กรม ปภ. ในการผลักดันน้ำ **จุดแรก** ติดตั้งเครื่องผลักดันน้ำและเปิดการเดินเครื่องทำการระบายน้ำพร้อมกันทั้ง ๓๐ เครื่อง ที่บริเวณสะพานธาตุนาดินแดง รวม ๑๕ วัน ตั้งแต่วันที่ ๒๙ ต.ค. - ๑๒ พ.ย.๖๐ ซึ่งในวันที่ ๑๓ พ.ย.๖๐ รองเจ้ากรมอุทกศาสตร์เรือได้เข้าพบ ผวจ.รอ. เสร็จสิ้นภารกิจผลักดันน้ำครบ ๑๕ วัน และได้ผลเป็นที่น่าพอใจ **ส่วนจุดที่สอง** ติดตั้งเครื่องผลักดันน้ำจำนวน ๑๘ เครื่อง ณ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชีกกลาง (เขื่อนร้อยเอ็ด) อ.เชียงขวัญ เปิดเดินเครื่องตลอด ๒๔ ชม. ตั้งแต่วันที่ ๒๘ ต.ค. ๖๐

- การสูบน้ำออกจากพื้นที่น้ำท่วมขัง ในวันที่ ๑๗ พ.ย.๖๐ จ.รอ. ได้ประชุมคณะทำงานด้านการฟื้นฟูหลังน้ำลด ที่ประชุมฯ ได้มีมติให้สูบน้ำออกจากพื้นที่ด้านการเกษตรที่น้ำท่วมขังเพื่อให้เกษตรกรนาปรัง ทั้งนี้ จังหวัดได้มอบหมายให้ สนง.ปภ.รอ ร่วมกับ มทบ.๒๗ และศูนย์ ปภ.เขต ๖ ขอนแก่น นำเครื่องสูบน้ำและเครื่องสูบน้ำส่งระยะไกลของ กรม ปภ. เข้าดำเนินการ

๒) ด้านพืช ประมง และปศุสัตว์ ได้แก่

ด้านพืช ได้มีการพิจารณาการให้ความช่วยเหลือผ่านที่ประชุม ก.ช.ภ.จ.ร้อยเอ็ด เพื่อขอรับสนับสนุนงบประมาณจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ วงเงิน ๕๖๐,๙๒๘,๖๔๔.๒๑ บาท และงบประมาณจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (เยียวยาตามมติ ครม. ๘ ส.ค.๖๐) วงเงิน ๕๗๖,๑๕๓,๐๐๐ บาท

ด้านประมง พิจารณาการให้ความช่วยเหลือผ่านที่ประชุม ก.ช.ภ.จ.ร้อยเอ็ด เพื่อขอรับสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัด จำนวน ๖,๘๖๗,๒๑๔.๒๕ บาท และให้สำนักงานประมงจังหวัดร้อยเอ็ดดำเนินการช่วยเหลือต่อไป

ด้านปศุสัตว์ พิจารณาการให้ความช่วยเหลือผ่านที่ประชุม ก.ช.ภ.จ.ร้อยเอ็ด เพื่อขอรับสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัด จำนวน ๖๗,๐๐๐ บาท และให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดร้อยเอ็ดดำเนินการช่วยเหลือต่อไป

๓) ด้านสาธารณสุข

- จัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ให้บริการประชาชน จำนวนผู้รับบริการทั้งสิ้น ๒,๓๘๐ ราย
- ออกหน่วยประเมินคัดกรองด้านสุขภาพจิต โดยจิตแพทย์โรงพยาบาลจิตเวช ขอนแก่น จิตแพทย์โรงพยาบาลร้อยเอ็ดร่วมกับทีมประเมินสุขภาพจิต สสจ.ร้อยเอ็ดและบุคลากรในสังกัด จำนวน ๑,๑๔๙ ราย มีความเครียดสูง ๔๙ ราย ซึมเศร้า ๑๕ ราย เสี่ยงฆ่าตัวตายระดับน้อย ๓ ราย ต้องได้รับการติดตาม ๓๘ ราย

- งานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ออกให้บริการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม การจัดเก็บขยะ การสร้างส้วมชั่วคราวและแนะนำการใช้ส้วมที่ถูกสุขลักษณะ

- จัดทำแผนขอรับการสนับสนุนจากกระทรวงสาธารณสุขเพื่อปรับปรุงซ่อมแซมซึ่งได้รับการอนุมัติงบประมาณเพิ่มเติมสำหรับโรงพยาบาลในพื้นที่ประสบอุทกภัย จำนวน ๑๔ แห่ง รวม ๑,๙๐๖,๗๒๐ บาท

- จัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ให้บริการแนะนำ สาธิต และรักษาโรคน้ำกัดเท้า โดยกลุ่มจิตอาสาหัวใจไม่ตรี ร่วมกับหน่วยแพทย์ จนท.สาธารณสุข อสม. และอาสาสมัคร ในพื้นที่อำเภอเสลภูมิ จัหวาร และอำเภอเชียงขวัญ

๔) ด้านสิ่งแวดล้อม

- คณะทำงานได้ประชุมเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่ประสบอุทกภัยจังหวัดร้อยเอ็ด และประสานศูนย์วิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมโรงงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำเนินการตรวจวัดคุณภาพน้ำ และเจ้าหน้าที่ สนง.ปภ.รอ. พร้อมด้วย ตัวแทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ประกอบด้วย ผู้แทนจาก

สสจ.ร้อยเอ็ด ปศุสัตว์จังหวัดร้อยเอ็ด ทสจ.ร้อยเอ็ด พัฒนาที่ดินจังหวัดร้อยเอ็ด อุตสาหกรรมจังหวัดร้อยเอ็ด ปฏิรูปที่ดินจังหวัด ร่วมตรวจสอบคุณภาพน้ำในหมู่บ้านพื้นที่ประสบภัยน้ำท่วม

- ประสานเจ้าหน้าที่จากศูนย์วิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมโรงงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จ.ขอนแก่น) ลงพื้นที่เพื่อเก็บตัวอย่างน้ำ (ท่วมขัง) รวม ๖ จุด ประกอบด้วย ๑) บ้านดินดำ ม.๔ ต.จันทาร อ.จันทาร ๒) บ้านคูยขนวน ม.๘ ต.เชียงขวัญ อ.เชียงขวัญ ๓) บ้านโคกกุ้ง ต.เกาะแก้ว อ.เสลภูมิ ๔) บ้านคิ่งสะอาด ต.นาเลิง อ.เสลภูมิ ๕) บ้านผักกาดหญ้า ม.๓ ต.นาเลิง อ.เสลภูมิ และ ๖) บ้านอีโก้ม ต.เทอดไทย อ.ทุ่งเขาหลวง
- คณะทำงานด้านบูรณะ พื้นฟู ปรับปรุงสภาพแวดล้อม ได้นำน้ำหมัก พด. ๖ จำนวน ๓,๐๐๐ ลิตร แจกจ่ายประชาชนที่ประสบอุทกภัยในพื้นที่ บ.ดินดำ หมู่ ๘ ต.ดินดำ อ.จันทาร เพื่อปรับสภาพน้ำที่เน่าเสีย

๓.๓ หลังเกิดภัย (การฟื้นฟู)

ในระยะสั้น จังหวัดได้จัดกิจกรรมฟื้นฟูเยียวยาหลังน้ำลดในพื้นที่ประสบอุทกภัย ๖ อำเภอ โดยบูรณาการส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมกิจกรรมระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๖ ส.ค. ๖๐ ในพื้นที่อำเภอทุ่งเขาหลวง เสลภูมิ อาจสามารถ พนมไพร เชียงขวัญ และจันทาร

ในระยะยาว จังหวัดได้มอบหมายให้คณะทำงานเพื่อให้ความช่วยเหลือ พื้นฟู เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์อุทกภัย จำนวน ๕ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านที่อยู่อาศัยและการตั้งถิ่นฐาน ๒) ด้านสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐาน ๓) ด้านเศรษฐกิจ ๔) ด้านสาธารณสุข และ ๕) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการประชุมและเร่งรัดในการช่วยเหลือฟื้นฟูประชาชนหลังน้ำลด

- ด้านที่อยู่อาศัยและการตั้งถิ่นฐาน ได้มีการจัดประชุมคณะทำงานและลงพื้นที่สำรวจความเสียหายและความต้องการในการซ่อมสร้างที่พักอาศัยที่ได้รับความเสียหายจากอุทกภัย

- ด้านสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐาน ได้มีการประชุม ก.ช.ภ.จ. และ ก.ช.ภ.อ. รวมถึงการประชุมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โครงการชลประทานร้อยเอ็ด โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาชีกกลาง แขวงทางหลวงร้อยเอ็ด แขวงทางหลวงชนบทร้อยเอ็ด โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด อบจ.ร้อยเอ็ด และ กบจ.ร้อยเอ็ด ในการซ่อมแซมสิ่งสาธารณประโยชน์ที่ได้รับความเสียหาย

- ด้านเศรษฐกิจ จังหวัดได้จัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าวให้เกษตรกรทำการเพาะปลูก และได้จัดโครงการธนาคารข้าวให้ผู้ประสบอุทกภัยที่ประสบปัญหาขาดแคลนข้าว โดยจังหวัดได้ทำการรับบริจาคข้าวเปลือก จัดประเพณีบุญคุณลานเพื่อนำข้าวมาทำเป็นธนาคารข้าว และได้เตรียมการใช้รถสูบลูกส่งน้ำระยะไกลช่วยพื้นที่เกษตรให้ทำการเพาะปลูกข้าวหลังน้ำลด

- ด้านสาธารณสุข ได้มีการลงพื้นที่ในการตรวจรักษาด้านสุขภาพกายและให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิตให้แก่ผู้ประสบอุทกภัย ทั้งนี้ ได้มีการจัดกิจกรรมบริการสาธิต แนะนำ และรักษาโรคน้ำกัดเท้า

- ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการประชุมคณะทำงาน และลงพื้นที่ตรวจสอบน้ำเน่าเสีย

๔. สถานการณ์ปัจจุบัน

จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ติดตามสถานการณ์การปล่อยน้ำของเขื่อนอุบลรัตน์อย่างต่อเนื่อง และได้มีหนังสือขอความร่วมมือในการลดการระบายน้ำของเขื่อนอุบลรัตน์ ซึ่งคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำจังหวัดขอนแก่น ได้พิจารณาปรับลดการระบายน้ำลงเพื่อลดผลกระทบต่อพี่น้องประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงวันที่ ๒๖ ต.ค.๖๐ ซึ่งเป็นวันถวายพระเพลิงพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙

เมื่อวันที่ ๓๑ ต.ค.๖๐ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้เดินทางมาติดตามสถานการณ์อุทกภัยในพื้นที่ จ.ขอนแก่น และได้มีบัญชาให้จังหวัดขอนแก่นประสานเชื่อมอุบลรัตน์ในการปรับลดการระบายน้ำจากเชื่อมอุบลรัตน์เป็น ๓๐ ล้าน ลบ.ม.ต่อวัน ตั้งแต่วันที่ ๓๑ ต.ค. ๖๐ และลดลงตามลำดับจนเหลือปริมาณการระบายน้ำ ๑๕ ล้าน ลบ.ม. ต่อวัน

๕. ปัญหาอุปสรรค/ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหามลพิษและอุทกภัยอย่างยั่งยืน

๕.๑ ปัญหาอุปสรรคในพื้นที่ มีดังนี้

๑) จังหวัดร้อยเอ็ดเป็นพื้นที่รับน้ำจากจังหวัดอื่นโดยเฉพาะจากเขื่อนลำปาวและเชื่อมอุบลรัตน์ แต่ไม่สามารถระบายน้ำได้โดยสะดวกโดยเฉพาะลำน้ำชีที่ไหลลงสู่แม่น้ำมูลและแม่น้ำโขงตามลำดับเนื่องจากมีเกาะแก่งตามธรรมชาติเป็นจำนวนมากและมีวัชพืชกีดขวางทางน้ำ

๒) พื้นที่รับน้ำตื้นเขิน

๓) พนังกั้นน้ำอาจชำรุดได้ง่าย เนื่องจากก่อสร้างมานาน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๘

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

๑) ควรมีการเสริมสร้างพนังกั้นน้ำให้มีความทนทาน

- โครงการชลประทานร้อยเอ็ด ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนกลาง ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบอนุมัติ เมื่อวันที่ ๒๒ ส.ค.๖๐ ในคราวประชุม ครม.สัญจร ที่จังหวัดนครราชสีมา รวมเป็นเงิน ๙๙๐ ล้านบาท ในการซ่อมแซมพนังกั้นน้ำและประตูระบายน้ำในเขตลุ่มน้ำชี จากจังหวัดมหาสารคาม กาฬสินธุ์ ร้อยเอ็ด และจังหวัดยโสธร ซึ่งในพื้นที่ จ.ร้อยเอ็ดได้ขอรับการสนับสนุนในการซ่อมแซมพนังกั้นน้ำและประตูระบายน้ำ ระยะทาง ๖๐ กม.

๒) ควรมีการเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ ดังนี้

๒.๑) โครงการชลประทานร้อยเอ็ด ได้จัดทำโครงการเพื่อเพิ่มพื้นที่ในการกักเก็บน้ำและระบบการกระจายน้ำเพิ่มเติม จำนวน ๘๕ โครงการ ซึ่งเดิมเก็บกักได้ ๕๑,๐๕๖,๐๐๐ ลบ.ม. เมื่อจัดทำโครงการฯ แล้วเสร็จ จะเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ เป็น ๑๐๒,๑๑๒,๐๐๐ ลบ.ม.

๒.๒) พื้นที่ที่พัฒนาเป็นแก้มลิงเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษและอุทกภัย

- แก้มลิงบึงโดนพร้อมอาคารประกอบ ต.กลาง อ.เสลภูมิ พื้นที่ ๑๙๗ ไร่

- แก้มลิงกุดปลาคูณพร้อมอาคารประกอบ ต.เมืองไพร อ.เสลภูมิ จำนวน ๙๘๑ ไร่

- แก้มลิงบึงเกลือพร้อมอาคารประกอบ ต.บึงเกลือ อ.เสลภูมิ จำนวน ๑,๗๔๖ ไร่

๓) ควรมีการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ โครงการชลประทานร้อยเอ็ด และ มทบ.๒๗ ในการเสริมความแข็งแรงของพนังกั้นน้ำที่มีความล่อแหลมในการเกิดอุทกภัย และจัดชุดเฝ้าระวังโดยมอบหมายให้กำนันผู้ใหญ่ ร่วมกับ อปท.ในพื้นที่ ดำเนินการตรวจรื้อของพัง

